

Конспект уроку № 235

Марко Кропивницький і театр корифеїв

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode235

Вступ

Привіт-привіт! Це Анна Огойко і подкаст для всіх, хто вивчає і любить українську мову — «Ukrainian Lessons Podcast».

Зараз у цьому **циклі** подкасту ми розповідаємо про відомих і цікавих українців, які зробили якийсь **переворот** в українській історії чи культурі.

Сьогодні **якраз** буде **йтися** про таку людину, яка зробила повний переворот у розвитку українського театру — це Марко Кропивницький.

Минулого разу ми говорили з вами якраз про іншого Марка — Марка Вовчка (**точніше**, це була жінка), а сьогодні Марко Кропивницький — це вже точно чоловік.

І у мене є для вас багато інформації про нього і про театр, який він організовував, тому без **зайвих вступів** перейдемо до запитань, словничка і потім до самого епізоду!

цикл — cycle

переворот — coup

якраз — exactly

ітися = йтися — to refer (*imperfective*)

точніше — more precisely

зайвий — excessive, unnecessary

вступ — introduction

Запитання до епізоду

1. Ким спочатку збирався стати Марко Кропивницький?

2. Що забороняв Ёмський указ 1876 року?

3. У якому місті Марко Кропивницький створив професійний театр?

4. Що таке «корифей»?

5. Назвіть кількох корифеїв українського театру.

Словничок

зма́лечку	from a young age
самоу́к	self-taught person
горе́зві́сний	infamous
ука́з	decree
запо́діяти	to cause
обу́рюватися, обу́ритися	to become outraged
обу́рений	outraged
хор	choir
гастролюва́ти	to tour (with a performance), to play on tour
гастро́лі	tour (with a performance)
збира́ти, зібрати до́купи	to gather together
визнава́ти, визна́ти	to recognize, to admit
сади́ба	estate, farmstead
ажіо́таж	hype, excitement

Марко Кропивницький і театр корифеїв

Марко Лукич Кропивницький **народився** у 1840 році у селі Бежбайраки на **Херсонщині**.

Народився він у сім'ї **збіднілих дворян**, тобто його сім'я не була багатою, але вони й не були кріпаками.

Тому в дитинстві Марко Кропивницький мав схоже життя на життя простих українських дітей. Він багато часу проводив із сільськими дітьми й так дуже гарно вивчив просту, **народну** українську мову.

Також він **зма́лечку** любив співати, брати участь у різних **постановках**, мав багато талантів.

Далі, у молодому віці, він навчався на **юридичному факультеті** Київського університету, тобто він **збирався** стати **юристом**.

народжуватися, народі́тися — to be born
(*imperfective, perfective*)

Херсо́нщина — Kherson region

збідні́лий — impoverished, poor

дворя́нин — nobleman

наро́дний — people's, folk (*adjective*)

постано́вка — performance,
(theatrical) production

юри́дичний факульте́т — Faculty of Law
збира́тися, зібра́тися — to be going to
(*imperfective, perfective*)

ю́рист — lawyer

Конспект уроку №235

Марко Кропивницький і театр корифеїв

Але є така історія, що коли він навчався, він сходив якось у театр в Києві; там була досить така **простенька аматорська п'єса**, і Кропивницькому так сподобалася сама ідея театру, що він повернувся додому і почав писати свою п'єсу.

І так він почав **потрошки** займатися більше театральною справою, писати п'єси.

Фактично він був **самоуком**, тобто він **ніде** особливо не навчався, щоб стати актором чи театральним **діячем**.

Спочатку він ходив до різних театрів, а далі його **наймали**, він працював в аматорських театрах, **набував** досвіду, його запросили **згодом** в Одеський театр на роботу.

Потім він **побував** також у Львові, де на той час працював перший професійний театр на території України, він мав назву «**Руська бесіда**» — це театр у Львові, який був **заснований** у 1864 році.

Отже, Марко Кропивницький так і не завершив свою юридичну освіту, а дедалі більше займався театром.

Взагалі яка була ситуація тоді в Україні з театром? Вони були, але вони не були настільки **якісними** чи розвиненими, це були **так звані** аматорські театри.

Із середини XIX століття багато людей **збираються**, роблять якісь **вистави**, ставлять п'єси, але не мають з цього особливого **прибутку** і не мають особливої організації; це було більше як хобі.

Крім того, **варто** розуміти, що в ті часи Україна була **колонією** Російської імперії (велика частина України, крім Львова), і тому саме у Львові заснували перший театр, а в **решті** України не можна було вільно розвивати українську культуру, тим паче українськомовні п'єси.

Саме тому так досить довго український театр не міг **запуститися на повну**. Зокрема, був **Валуєвський циркуляр**, який **забороняв** видання книг українською мовою.

І після нього також був **горезвісний** Емський **указ**, і його у 1876 році **підписав** імператор Олександр II. Також цей Емський указ забороняв і українськомовні книжки, і концерти, і театральні вистави.

У нас є **спогади** Марка Кропивницького про той день, коли він дізнався про цей Емський указ.

Тоді Марко вже багато працював у театрі, хотів розвивати український театр, і коли він почув про те, що тепер заборонено **ставити** вистави українською мовою, він дуже **розізлився**. Він пише про це такі слова:

простенький — simple (*diminutive*)
аматорський — amateur (*adjective*)
п'єса — play (in a theater) (*noun*)

потрошки — little by little

ніде — nowhere
діяч — figure, doer, worker

наймати, найняти — to hire (*imperfective, perfective*)
набувати, набутти — to gain (*imperfective, perfective*)
згодом — soon
бувати, побувати — to visit (*imperfective, perfective*)
Руська бесіда — Ruthenian talk
заснований — founded

якісний — quality (*adjective*)
так званий — so-called

збиратися, зібратися — to gather (*imperfective, perfective*)
вистава — play, performance
прибуток — profit, revenue
варто — worth
колонія — colony
решта — the rest (of)

запускатися, запустітися — to start, to launch (*imperfective, perfective*)
на повну — to the fullest, at full capacity
Валуєвський циркуляр — Valuev Circular
забороняти, заборонити — to ban, to forbid (*imperfective, perfective*)
підписувати, підписати — to sign (*imperfective, perfective*)

спогади — memoirs, memories

ставити, поставити — to stage (a performance) (*imperfective, perfective*)
розізлитися — to become angry (*perfective*)

«Дружина моя боялася, щоб я не **заподіє** чого із собою, і мусила **слідкувати** за мною. **Одначе** ж не **встерегла**, як я сів у саду, під **дуб**, і почав **плакати** і битися головою об дуба».

Тобто, можемо собі уявити, наскільки сумно йому було, коли він дізнався про Емський указ.

Далі театральні діячі України й також Марко Кропивницький почали **добиватися**, просити російську владу **послабити** ось цей указ, тобто дозволити ставити хоч якісь вистави українською.

І аж через п'ять років, у 1881 році, таки дозволили ставити вистави українською, але були **умови**: тобто перед тим, як **показувати** українськомовну виставу в театрі, спочатку треба було обов'язково показати цю саму виставу російською мовою.

Тобто, коли люди йшли в театр, вони спочатку дивилися виставу російською і тільки потім українською.

Ще були умови, що не можна було перекладати п'єси на українську з інших мов, не можна було ставити п'єси про життя **інтелігенції** або п'єси про історію України.

Фактично, це мали бути лише такі твори на прості теми про життя селян.

Також є така легенда про те, що Марко Кропивницький дуже **обурювався** тим, що потрібно було ставити вистави російською мовою, наприклад, перекладати «Наталку Полтавку» (це відома вистава) на російську, тому що **вважали**, що немає різниці, це неважливо — російською, українською — це дуже схожі мови, тому можна і російською подивитися (так вважала влада Росії).

І тоді Марко Кропивницький запитав у якогось **чиновника**: «А скажіть мені, от як можна перекласти на російську мову українську пісню, яка називається «Ой, не ходи, Грицю, та й на **вечорниці**»?». На це він отримав таку відповідь: «Ой, не ході, Грігорій, да на пікнік».

На мою думку, це гарний приклад того, наскільки росіяни не розуміють того, що українська мова — це зовсім інша мова, й вона досить далека від російської. Українська мова не настільки **подібна** до російської.

Отже, хоча театральна діяльність була **обмежена**, було багато лімітів, так, Марко Кропивницький все одно був радий оцій **перемозі**, що дозволили-таки щось ставити українською мовою.

І уже наступного року, у 1882 році, він створив у Єлисаветграді український професійний театр.

Єлисаветград — це місто в центрі України за 250 кілометрів вниз від Києва. Це місто зараз називається Кропивницький; тільки

слідкувати, прослідкувати — to follow, to track (*imperfective, perfective*)

одначе = однак — however

встерегти — to safeguard (*perfective*)

дуб — oak

плакати = **плакати** — to cry (*imperfective*)

добиватися, добитися — to seek, to strive for (*imperfective, perfective*)

послаблювати, послабити — to soften (*imperfective, perfective*)

умова — condition

показувати, показати — to show (*imperfective, perfective*)

інтелігенція — intelligentsia, intellectuals

вважати — to consider (*imperfective*)

чиновник — official, clerk

вечорниці — Ukrainian evening gatherings

подібний — similar

обмежений — limited

перемога — victory

Конспект уроку №235

Марко Кропивницький і театр корифеїв

кілька років тому його **перейменували** з міста Кіровоград.

Було багато **дискусій** про те, чи треба перейменовувати, як перейменовувати, але очевидно, що це місто не може називатися Кіровоград, тому що Кіров — це російський політик, який організовував **Голодомор** та інші **репресії**, **фізично знищував** українців.

Тому це взагалі **нечувано**, що місто в Україні може так називатися, і тому зараз ми раді, що місто тепер називається Кропивницький.

Так от, Кропивницький заснував так званий театр **корифеїв**, потім його так назвуть. Чому саме театр корифеїв?

Корифей — це керівник **хору** у **давньогрецькому** театрі, а в сучасному **розумінні** це людина, яка є **майстром** у певному мистецтві.

Такими майстрами в театрі були Марко Кропивницький, але також Микола Садовський, Панас Саксаганський, Іван Карпенко-Карий, Марія Заньковецька.

Іван Франко називав цих людей «артисти світової **слави**». Вони були першими, хто справді **об'єдналися** і створили професійний театр, незважаючи на те, що були **заборони**, не можна було працювати українською мовою, треба було шукати різних шляхів, як це робити.

Вони продовжували це робити й стали такою **визначною командою**, командою талановитих людей, які утворили професійний театр.

Вони не тільки виступали в Україні, а й **гастролювали**, їздили в Росію, в Білорусь, в Польщу.

І там всі **насправді** були здивовані й **захоплені** цими українськими виставами, особливо, талантом Марії Заньковецької — це **неперевершена** українська **акторка**, яка просто стала зіркою номер один українського театру XIX століття.

Отже, Марко Кропивницький в цьому театрі був актором, був **режисером**, **постановником**, він був письменником, **драматургом**, писав п'єси й, можливо, найбільше він був саме **організатором**, менеджером українського театру такого високого рівня.

Тобто, він зміг **зібрати до купи** найталановитіших людей і **надихнути** їх на щось справді велике, тобто він мав ось цей унікальний талант організовувати людей і ставити чудові, якісні вистави.

Можна сказати, він був **ідейним натхненником** — ми так

перейменовувати, перейменувати — to rename (*imperfective, perfective*)

дискусія — discussion

Голодомор — Holodomor (famine of 1932-1933)

репресії — repressions

фізично — physically

знищувати, знищити — to destroy (*imperfective, perfective*)

нечувано — unheard

корифей — coryphaeus

давньогрецький — ancient Greek

розуміння — understanding

майстер — master, expert

слава — glory

об'єднуватися, об'єднатися — to unite (*imperfective, perfective*)

заборона — ban

визначний — prominent, renowned

команда — team

насправді — actually

захоплений — fascinated

неперевершений — outstanding

акторка — actress

режисер — film director

постановник — stage manager, producer

драматург — playwright

організатор — organizer

надихати, надихнути — to inspire (*imperfective, perfective*)

ідейний — idea, ideological

натхненник — inspirer, mastermind

говоримо про людину, яка надихає інших людей, мотивує їх щось робити.

Його називають ще батьком українського театру, бо він став **засновником** цього театру, а також ніби батьком для всіх цих акторів та діячів, які у ньому брали участь.

Крім того, він, звісно, писав свої п'єси, він написав понад сорок оригінальних або **перероблених** п'єс, у яких переважно обговорював **побут** звичайних українців — переважно це були **сценки** з народного життя, про звичайних людей.

Це було зроблено, по-перше, для того, щоб **зацікавити** українців ходити до театру. Тобто якщо це якась весела комедія або вистава про сімейні стосунки — це цікаво, це як **телесеріал**, правда?

Можливо, це не був рівень Шекспіра, тобто якась **неймовірна** якість (поки що ні, Шекспір в Україні — це Леся Українка), а от Марко Кропивницький зробив театр справді **доступним** для людей.

І при цьому не забувайте, що друга **причина**, чому твори були на такі не дуже серйозні теми — це тому що вони були заборонені, не можна було писати українською на серйозніші теми про історію чи про життя інтелігенції.

Найпопулярніші п'єси Кропивницького — це

- «Дай серцю **волю**, **заведе в неволю**» — це про сільських молодих людей, про моральні аспекти;
- «Доки сонце **зійде** — **роса** очі **виїсть**» — це про кохання **панича** із селянською дівчиною
- і «Глитай, або ж **павук**» — можливо, один з найбільш психологічних творів Кропивницького, про **підступного, багатого** чоловіка, який хоче купити за гроші весь світ.

Отже, переважно це народні теми. Також у п'єсах було багато музики, танців.

Отже, у свій час Марко Кропивницький був справді відомою особистістю не тільки в Україні, а й в Росії. Його **визнавали**, і його навіть запрошували до імперського театру в Росії бути там актором.

Це було велике визнання, і це означало б для нього заможне життя, велику кар'єру. Але Марко Кропивницький навіть думати про це не хотів; він ось що про це сказав:

«Не потрібно мені ні **срібла**, ні **золота**, ні **слави**, ні **пошанівок**... **Зрадити** своєму народові, піти у **найми** тут "**владам** **предержащим**", які мову нашу не визнають і хочуть знищити? Ніколи! Краще буду працювати в **милій** моїй Україні на повну».

засновник — founder

перероблений — remade

побут — everyday life

сценка — scene (*diminutive*)

зацікавлювати, зацікавити — to interest, to intrigue (*imperfective, perfective*)

телесеріал — TV series

неймовірний — incredible

доступний — accessible

причина — reason, cause

воля — freedom

заводити, завести — to lead (*imperfective, perfective*)

неволя — captivity

сходити, зійти — to rise (*imperfective, perfective*)

роса — dew

виїдати, виїсти — to eat out (*imperfective, perfective*)

паніч — lord's son

павук — spider

підступний — treacherous

багатий — rich

срібло — silver

золото — gold

пошанівка — honor, respect

зраджувати, зрадити — to betray (*imperfective, perfective*)

найми — hired service, job

влади предержащие — holding powers (*in Russian*)

милий — dear

Конспект уроку №235

Марко Кропивницький і театр корифеїв

Отже, Марко Кропивницький **відмовляється** від кар'єри у Росії, де не **шанують** українську мову, натомість він обирає просте і дуже **насичене** роботою життя.

До кінця життя він багато виступав у театрі, їздив у різні міста України, щоб там виступати. Також він жив у **садибі**, на **хуторі Затишок** — це Харківська область зараз; там він прожив останні 20 років свого життя зі своєю третьою дружиною.

Ось ця його садиба, його будинок, де він жив, став таким культурним центром; туди приїжджала різна українська еліта, відомі драматурги, письменники.

Там він прожив таке **ідилічне**, можливо, життя, де також він створив дитячий театр. До цього дитячого театру він залучив простих дітей, які мали якісь таланти, він вчив їх і ставив з ними вистави.

І, знову ж таки, до **смерті** він багато виступав і якраз одного разу, коли він повертався із виступу на поїзді, він помер дорогою додому у 1910 році.

Отже, як ви можете зрозуміти, Марко Кропивницький — це людина-театр. Він був і драматургом, і актором, і співаком, і режисером, і письменником.

Він батько українського театру і менеджер українського театру. Саме він разом з іншими корифеями зробили український театр професійним.

Тепер працювати в українському театрі, грати українською мовою стало **престижно**. Ці люди були відомими й **шанованими** в суспільстві, а на театральні вистави українською мовою почали приходити багато людей.

Марка Кропивницького дуже **поважали** й досі поважають усі **подальші театральні**, драматурги. Саме тому я обрала його особистість для цього епізоду.

Але майте на увазі, що й інші учасники театру корифеїв зробили не менший **внесок** в розвиток українського театру.

Це і Микола Садовський, який створив театр у Києві у 1907 році, і Панас Саксаганський, і відомий письменник Іван Карпенко-Карий, також драматург Михайло Старицький, і Марія Заньковецька — наша **зіркова** акторка.

І вже далі, на початку XX століття, почали потроху **знімати обмеження** із постановок українською мовою. Українські театри змогли вже ставити п'єси, які перекладені з інших мов — це п'єси Шекспіра, Ібсена, Чехова.

відмовлятися, відмовитися — to refuse
(imperfective, perfective)

шанувати — to respect (imperfective)

насичений — filled, saturated

хутір — farmstead

затишок — cosiness

ідилічний — idyllic

смерть — death

престижно — prestigious

шанований — respected

поважати — to respect (imperfective)

подальший — further

театрál — theater-goer, theater lover

внесок — contribution

зірковий — star (adjective)

знімати, зняти — to remove
(imperfective, perfective)

обмеження — limitation(s)

І зараз в Україні майже в кожному місті є театр. Можливо, театр сьогодні не настільки популярний, як кіно чи музичні концерти, але все одно в Україні є **досить** великий **ажіотаж** на театральні вистави.

досить — enough

Особливо зараз в часи війни — це українські п'єси. Наприклад, якби ви хотіли сходити в Театр Івана Франка чи Театр Лесі Українки, то варто купити квитки **заздалегідь**, тому що квитки **розбирають** досить швидко.

заздалегідь — in advance

розбирати, розібрати — to buy out
(imperfective, perfective)

Навіть попри те, що зараз, під час війни, коли є **повітряна тривога**, то театр **припиняє** п'єсу і робить **перерву**, поки не закінчиться тривога, все одно люди ходять на вистави, купують квитки, **підтримують** український театр, адже це така важлива частина української культури.

повітряна тривога — air-raid alert

припиняти, припинити — to stop
(imperfective, perfective)

перерва — break

підтримувати, підтримати — to support
(imperfective, perfective)

Відповіді на запитання

1. Ким спочатку збирався стати Марко Кропивницький?

Марко Кропивницький спочатку збирався стати юристом.

2. Що забороняв Ёмський ука́з 1876 ро́ку?

Ёмський ука́з 1876 ро́ку забороняв україномовні книжки, концерти та театральні вистави.

3. У якому місті Марко Кропивницький створив професійний театр?

Марко Кропивницький створив професійний театр в Єлисаветграді (зараз це місто Кропивницький).

4. Що таке «корифей»?

Корифей — керівник хору в давньогрецькому театрі, а зараз це людина, яка є майстром у певному мистецтві.

5. Назвіть кількох корифейів українського театру.

Марко Кропивницький, Мико́ла Садо́вський, Пана́с Саксага́нський, Іва́н Карпе́нко-Ка́рий, Ма́рія За́нькове́цька, Миха́йло Ста́рицький та інші.

Словничок (з прикладами)

змáлечку - Він змáлечку любів співати, брати участь у різних постановках. - Нáші діти змáлечку вчили англійську і німецьку.	from a young age From a young age, he loved to sing and participate in various performances. - Our children learned English and German from a young age.
самоу́к - Кропивницький був самоу́ком, то́бто він ніде особливо не навчався, щоб стати актором чи театральним діячем. - У Художньому музеї представлена виставка художника-самоу́ка.	self-taught person - Kropyvnytskyi was a self-taught person, that is, he did not study anywhere in particular to become an actor or theater worker. - An exhibition of a self-taught artist is presented in the Art Museum.
горезві́сний - Після Валúєвського циркуля́ра був горезві́сний Ёмський ука́з. - Ба́бин Яр є горезві́сним символом злочинів нацистів в Україні.	infamous, notorious - The Valuev circular was followed by the notorious Emsky decree. - Babyn Yar is an infamous symbol of Nazi crimes in Ukraine.
ука́з - Ёмський ука́з забороняв і українськомóвні книжки, і концерти, і театральні вистáви. - Згíдно з ука́зом, президент відзна́чив бійців держáвними нагоро́дами.	decree - The Ems Decree banned Ukrainian-language books, concerts, and theater performances. - According to the decree, the president honored the fighters with state awards.
заподі́ювати, заподі́яти - Дружíна моя́ боя́лася, щоб я не заподі́яв чо́го із собою́. - Зловми́сники заподі́яли шко́ди і збíтків на 170 тисяч грíвень.	to cause, to do (imperfective, perfective) - My wife was afraid that I would do something to myself. - The perpetrators caused damage and losses in the amount of 170,000 hryvnias.

обурюватися, обуритися • Кропивницький дуже обурювався, що потрібно було ставити вистави російською мовою. • Свідомі громадяни обурилися рішенням суду на користь обвинуваченого.	to become outraged (imperfective, perfective) • Kropyvnytskyi became outraged that plays had to be staged in Russian. • Conscious citizens became outraged by the court's decision in favor of the accused.
обурений • Я обурений вашою пропозицією! • Представник виступив з обуреною промовою і критикою рішення.	outraged • I am outraged by your proposal! • The representative made an outraged speech and criticized the decision.
хор • Корифей — це керівник хору в давньогрецькому театрі. • У дитинстві я співала в церковному хорі.	choir • Corypheus is the leader of the choir in the ancient Greek theater. • As a child, I sang in the church choir.
гастролювати • Вони не тільки виступали в Україні, а й гастролювали за кордоном. • Фольклорний ансамбль гастролюватиме у Польщі наступного місяця.	to tour (with a performance), to play on tour (imperfective) • They not only performed in Ukraine but also toured abroad. • The folklore ensemble will tour in Poland next month.
гастролі • Український хор побував на гастролях у різних куточках світу. • Гастролі проходили з величезним успіхом.	tour (with a performance) • The Ukrainian choir went on tour in different parts of the world. • The tour was a great success.
збирати, зібрати докупі • Кропивницький зібрав докупі найталановітіших людей. • Різдво — це час, коли вся родина збирається докупі.	to gather together (imperfective, perfective) • Kropyvnytskyi gathered together the most talented people. • Christmas is a time when the whole family gets together.

визна́вати, ві́знати • Його визна́вали й запрошували до імперського театру. • Піти́ у найми вла́ді, які мо́ву на́шу не визна́ють і хочуть зни́щити? Ніко́ли! (Марко Кропивницький)	to recognize, to admit (imperfective, perfective) • He was recognized and invited to the Imperial Theater. • To become a servant to a government that does not recognize our language and wants to destroy it? Never! (Marko Kropyvnytskyi)
сади́ба • Кропивницький жив у сади́бі, на ху́торі За́тишок. • Ця сади́ба ста́ла таким культу́рним це́нтром. • На реконстру́кцію сади́би ви́ділили вели́кий бю́джет.	estate, farmstead, manor • Kropyvnytskyi lived in the estate, in the farmstead Zatyshok. • This manor became a cultural center. • A large budget was allocated for the reconstruction of the estate.
ажіо́таж • В Украї́ні є до́сить вели́кий ажіо́таж на теа́тральні виста́ви. • На́ша зу́стріч сьо́годні супро́вджува́лася вели́ким ажіо́тажем.	hype, excitement • In Ukraine, there is quite a lot of hype for theatrical performances. • Our meeting today was accompanied by great excitement.

Завершення

Ось такий у нас **вийшов** театральний епізод, у якому ви дізналися не тільки про Марка Кропивницького, а й взагалі про важливе явище театру корифеїв, від якого бере початок професійний український театр.

І, як завжди, я даю вам більше цікавих **ресурсів** на цю тему, зокрема це буде [інтерв'ю про Марка Кропивницького](#), а також відео для десятого класу української школи — це [відео з української літератури](#) про розвиток української драматургії від аматорських гуртків до театру корифеїв.

До речі, цей канал на ютубі — [Всеукраїнська школа онлайн](#) — був створений під час **пандемії** для учнів, які навчалися вдома. Там досить якісні відео для школи з різних **предметів**, які, можливо, і вам буде цікаво подивитися.

Там є і українська мова, література, і інші предмети, тобто матеріал, який учні в Україні **проходять** в школі. Також там є написані **субтитри** українською мовою до уроків.

І ще одне **коротеньке** відео, яке я рекомендую вам — це [відео з новин про театр у Кропивницькому](#).

Там ви можете побачити саму **будівлю** цього театру, трошки дізнатися про історію і побачити взагалі місто Кропивницький.

Всі посилання, як завжди, будуть на [сторінці цього епізоду](#). Там також буде інформація про те, як оформити **преміумпідписку**, щоб читати транскрипти з перекладом складних слів, додатковими реченнями до словничка і вправами.

Це все на сторінці ukrainianlessons.com/episode235.

А я сподіваюся, можливо, ви одного дня сходите в театр в Україні. Можливо, зробимо це разом одного дня у **мирному** Києві, наприклад. Було б **класно** організувати таку **спільну** зустріч, правда?

Ось така у мене **виникла** ідея **насамкінець**! Сподіваюся, ми це зробимо разом!

А зараз бажаю вам всього найкращого! **Бережіть себе!** І Слава Героям!

виходити, вийти — to turn out
(*imperfective, perfective*)

ресурс — resource

пандемія — pandemics
предмет — subject

проходити, пройти — to learn, to pass
(*imperfective, perfective*)
субтитри — subtitles
коротенький — short (*diminutive*)

будівля — building

преміумпідписка — premium subscription

мірний — peaceful
класно — awesome (*spoken*)
спільний — joint, common

виникати, виникнути — to arise
(*imperfective, perfective*)
насамкінець — in the end
Бережіть себе! — Take care!

 Вправи

1

Вставте слова із таблиці у текст про кількох корифеїв українського театру:

драматург	режисер	п'єси	акторка	самоуком	славу	ажіотаж
театр	докупи	присвятити	засновників	постановках	аматорських	

Марко Кропивницький — український 0. драматург, актор, режисер, композитор, один із засновників українського професійного театру. Змалечку цікавився культурою, співав та брав участь у 1. _____. Навчався на юриста, а в театрі був 2. _____. Організував перший професійний театр в Україні, зібравши 3. _____ найталановитіших фанатів своєї справи, чим і заслужив велику повагу та 4. _____.

Микола Садовський — актор, 5. _____, корифей українського побутового театру. Протягом військової служби мав неабиякі успіхи у кар'єрі, проте вирішив повернутися до театру, де колись вже брав участь в 6. _____ виставах. Спочатку грав у трупах Кропивницького, Старицького, Ашкаренка, але 1888 року створив власну трупу, а через сім років разом з Марією Заньковецькою (з якою у них були романтичні стосунки) очолив театр «Руська бесіда» у Львові. Ще через рік Садовський створив перший стаціонарний 7. _____ в Полтаві, а згодом — у Києві.

Марія Заньковецька — легендарна 8. _____

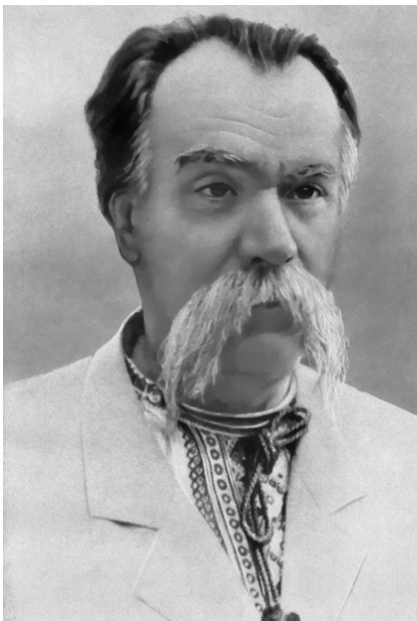
і театральна діячка, одна із найвідоміших українок.

Захоплювалася співом та мала унікальний голос, поки через хворобу не погіршилася його якість. Після цього головною пристрастю в житті стала сцена, яка змусила Марію навіть порвати стосунки із чоловіком і 9. _____

себе повністю театру. Вистави, де грала акторка, викликали 10. _____.

1918 року Марія організувала народний театр «Українська трупа під орудою М. К.

Заньковецької». У 1923 році уряд Радянської України надав їй звання Народної артистки республіки.

Михайло Старицький — один із 11. _____

українського театру корифеїв, драматург, автор п'єси «За двома зайцями». Був учасником Київської громади, за власні кошти відкривав та утримував недільні школи та розвивав український театр. Був не тільки театральним діячем, а також писав пісні — наприклад, закохавшись у дівчину Степаниду, написав відому пісню «Ніч яка місячна». Після закінчення кар'єри в першому українському театрі продовжив писати та видавати поезії, 12. _____ («Маруся Богуславка», «Остання ніч»), романи («Буря», «Розбійники»), повісті («Заклятий скарб», «Облога Буші»).

2

З'єднайте рік та подію з епізоду:

1	_____ 1840	А	горезвісний Емський указ, який забороняв і українські книжки, і концерти, і театральні вистави
2	_____ 1864	Б	створення професійного театру у Єлисаветграді
3	_____ 1876	В	Микола Садовський створює театр в Києві
4	_____ 1881	Г	народження корифея українського театру Марка Кропивницького
5	_____ 1882	Ґ	дозвіл ставити вистави українською мовою в Російській імперії, але зі значними умовами та обмеженнями
6	_____ 1907	Д	заснування першого професійного театру «Руська бесіда» у Львові

3

Перекладіть українською мовою:

1. From a young age, she was outraged because of injustice, so she decided to become a lawyer.

2. Ems Decree caused a lot of harm to Ukrainian culture and language.

3. Ukrainian coryphées toured and aroused hype abroad, where they were recognized and loved too.

4. The choir will perform (with) its debut concert in this estate tomorrow.

Відповіді на вправи

1

1. постановках	7. театр
2. самоуком	8. акторка
3. докупи	9. присвятити
4. славу	10. ажіотаж
5. режисер	11. засновників
6. аматорських	12. п'єси

2

1. Г	4. Ґ
2. Д	5. Б
3. А	6. В

3

1. Змалечку вона обурювалася (була обурена) через несправедливість, тому (вона) вирішила стати юристом (юристкою).
2. Емський указ заподіяв (завдав) багато шкоди українській культурі та мові.
3. Українські корифеї гастролювали і викликали ажіотаж за кордоном, де їх визнавали та любити теж (також, так само).
4. Хор виступить (виступатиме) зі своїм дебютним (першим) концертом у цій садибі завтра.

